

Tilburg University

Sociale dienstplicht

Eijffinger, S.C.W.

Published in:
Brabants Dagblad

Publication date:
2005

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Eijffinger, S. C. W. (2005). Sociale dienstplicht. *Brabants Dagblad*, 15-15.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Sociale dienstplicht

Vorige week was er in het televisieprogramma *Nova* een zeer schrijnende reportage te zien over hoe in ons rijke land wordt omgegaan met (demente) bejaarden in verpleegtehuizen. De problemen in de verpleegtehuizen doen zich al jaren voor en zijn door bestuurders en bewindslieden vaak als incidenten afgedaan. Deze incidenten zijn op zich al schokkend. Zij variëren van één verplichte pyjamadag per week tot slechts één wekelijkse douchebeurt per week in sommige verpleegtehuizen. Natuurlijk zijn er ook tehuizen te vinden waar alles op rolletjes loopt. Het is niet alleen een kwestie van weinig geld, maar ook van een slechte organisatie en incompetent bestuurders. Toch constateert de Inspectie voor de Gezondheidszorg in 2004 dat maar liefst tachtig procent van de zorg in de verpleegtehuizen onder de maat is. Het is op dit moment zelfs zo erg dat de vereniging voor verpleeghuisartsen haar leden nu adviseert om ontslag te nemen als de zorg onder maat is, teneinde een tuchtrechtelijke procedure te ontlopen. Artsen die klagen worden door directies geïntimideerd om hun mond te houden. Zoals gebruikelijk is de gehele Tweede Kamer weer eens verontwaardigd en belooft staatssecretaris Ross van Volksgezondheid voor de zoveelste keer nu toch echt actie te ondernemen. Nu begrijp ik dat haar mogelijkheden in deze tijden van forse bezuinigingen op de gezondheidszorg zeer beperkt zijn. Daarom wil ik de staatssecretaris graag een constructieve suggestie doen om dit probleem op te lossen. Voer een sociale dienstplicht van twee tot drie maanden in voor alle jongeren vanaf bijvoorbeeld 16 jaar. De jongeren krijgen een knipkaart en kunnen hun sociale dienstplicht in de weekenden of vakanties naar eigen goeddunken vervullen in verpleegtehuizen, ziekenhuizen en andere publieke instellingen, waar eenvoudige verzorgende taken door geldgebrek niet meer plaatsvinden. Bij andere publieke diensten kan gedacht worden aan het herstellen van – veelal door jongeren – beschadigdeabri's en plantsoenen of aan het verwijderen van graffiti. Creatieve bewindslieden kunnen in deze sombere tijden zeker nog wel meer taken voor de sociale dienstplichtigen bedenken. Het kabinet zou het recht op studietoelage vanaf 18 jaar kunnen koppelen aan het vervuld hebben van de sociale dienstplicht. De UvT-economen Gijs van Lomwel en Martin van Tuijl hebben een verkennende studie hierover verricht. Hun conclusie was dat er draagvlak en mogelijkheden zijn om zo'n sociale dienstplicht in te voeren. Sommige reacties zijn voorspelbaar: de vakbonden zullen klagen over broodroof van verplegers en de jongerenorganisaties over paternalisme door de overheid. Vele jongeren zullen tussen 16 en 18 jaar niet meer toekomen aan hun bijbaantjes om hun discobezoek, mobiele telefoon en merkkleding te kunnen financieren. Deze branches zullen zeker een gevoelige klap krijgen, maar de samenleving als geheel zal er op korte en op lange termijn sterk op vooruit gaan. Op korte termijn zullen de meest schrijnende gevallen in verpleegtehuizen en ziekenhuizen ondervangen kunnen worden binnen de budgettaire kaders. Op lange termijn ontdekken jongeren ook nog andere, minder geprivilegieerde delen van de samenleving, en leren zij dat er in het leven een balans bestaat tussen rechten en plichten. Te vaak kennen jongeren wel hun rechten, maar niet hun plichten. Bovendien zal de toegevoegde waarde van een sociale dienstplicht voor de maatschappij zowel in corrigerende, als preventieve zin heel groot zijn. Ik denk dat er in de toekomst heel wat minder beschadigdeabri's en plantsoenen en minder met graffiti bekladderde muren zullen zijn. Vanzelfsprekend klinkt de term 'sociale dienstplicht' voor bestuurders en politici niet echt lekker. Ik ben ervan overtuigd dat zij een mooi

eufemisme hiervoor weten te bedenken, zoals bijvoorbeeld 'maatschappelijke stage'. Wat is er nu mooier dan een reikende hand van de jongeren naar de ouderen in een tijd, waarin er vaak gesproken wordt van een conflict tussen generaties? Er is behoefte aan meer solidariteit van ouderen naar jongeren, maar ook omgekeerd. Dat versterkt de cohesie in onze samenleving.

Sylvester Eijffinger is hoogleraar Financiële Economie aan de Universiteit van Tilburg.